

պահպանվում, ապա Հաշվեքննիչ պալատը պետք է երաշխավորի, որ պատճառները պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվում են:

27. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է երաշխավորի, որ Հաշվեքննիչ պալատի ներսում կարծիքների տարբերությունները հստակ փաստաթղթավորվում և լուծվում են նախքան ընթացիկ եզրակացության հրապարակումը:

28. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է ձգտի ավարտել հաշվեքննությունները ժամանակին՝ գիտակցելով, որ Հաշվեքննիչ պալատի աշխատանքի արժեքն անկում է ապրում, երբ ժամանակին չի ներկայացվում:

29. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է երաշխավորի հաշվեքննության ողջ գործընթացի ժամանակին փաստաթղթավորումը և փաստաթղթավորման պահպանումն առնվազն հինգ տարի ժամկետով: Հաշվեքննիչ պալատը պետք է հաշվեկշռի փաստաթղթավորման գաղտնապահությունը թափանցիկության և հաշվետվողականության սկզբունքների պահպանման անհրաժեշտության հետ:

30. Հաշվեքննությունների ընթացքում առանցքային նշանակություն ունի հաշվեքննության օբյեկտի հետ արդյունավետ հաղորդակցությունը, որն էապես մեծացնում է հաշվեքննության առաջարկությունների կենսագործման հավանականությունը: Նշված հաղորդակցությունն առնվազն ենթադրում է.

1) առաջնային հանդիպման կազմակերպում նախքան հաշվեքննության մեկնարկը, որի ընթացքում հաշվեքննության օբյեկտին կներկայացվի հաշվեքննության առարկան, մեթոդը, չափանիշները և այլ տարրեր,

2) հաշվեքննության արդյունքների ներկայացում հաշվեքննության օբյեկտին՝ վերջինիս տրամադրելով իր առարկություններն ու բացատրությունները ներկայացնելու հնարավորություն,

3) հաշվեքննության գործընթացի որակի վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի արձագանքի ստացում: Վերջինիս ընթացքում կարող են կիրառվել հարցաշարեր:

31. Հաշվեքննության օբյեկտների կառուցողական արձագանքը կարող է օգտագործվել հաշվեքննությունների որակի գնահատման և առաջընթացի ներուժ պարունակող ոլորտների բացահայտման համար:

6. ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԻՆՔՆԱԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԸ

32. Հաշվեքննիչ պալատում պետք է առկա լինի տեղին, կիրառական և հուսալի կատարողականի ցուցիչների համակարգ, որը թույլ կտա ժամանակին և հաշվեկշռված կերպով դիտարկել Հաշվեքննիչ պալատի կատարողականն իր գործունեության հիմնական ոլորտներում՝ ինչպես հաշվեքննության առաջադրանքների կատարման, այնպես էլ՝ վարչական գործընթացների:

33. Կատարողականի ցուցիչները պետք է կապակցված լինեն Հաշվեքննիչ պալատի ռազմավարական նպատակների հետ:

34. Կատարողականի ցուցիչները կարող են վերաբերել՝

1) մուտքային գործոններին և գործընթացներին, մասնավորապես՝

ա. ժամանակային ցուցիչներ՝ հաշվեքննությունների առանձին տեսակների կատարման միջին ժամանակահատված, պլանավորված ժամանակահատվածում ավարտված հաշվեքննությունների տեսակարար կշիռն ընդհանուրում և այլն.

բ. ծախսային գործոններ՝ առանձին հաշվեքննության առաջադրանքների ծախսը, յուրաքանչյուր տեսակի հաշվեքննության միջին ծախսատարությունը.

գ. մարդկային ռեսուրսների գծով ցուցիչներ՝ անձնակազմի շրջապտույտի մակարդակը, վերապատրաստումներին հատկացված ժամանակը, աշխատողների աշխատանքային բավարարվածության մակարդակը,

2) ելք արդյունքներին՝

ա. քանակական՝ հաշվեքննված բյուջետային ծախսերի տեսակարար կշիռն ընդհանուրում, տարվա ընթացքում հրապարակված ընթացիկ եզրակացությունների քանակը.

բ. որակական՝ հրապարակված ընթացիկ եզրակացությունների ներքին և արտաքին որակական գնահատումների արդյունքները,

3) ազդեցության գործոններին՝

ա. շահառուների կարծիքը հաշվեքննության ստեղծած հավելյալ արժեքի վերաբերյալ.

բ. հաշվեքննության առաջարկությունների տեսակարար կշիռը, որոնք կյանքի են կոչվել որոշակի ժամանակահատվածում(օրինակ՝ առնվազն 75%-ը).

գ. զանգվածային լրատվության միջոցներում Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության լուսաբանումների քանակը.

դ. Ազգային ժողով ներկայացված հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունների քանակը տվյալ տարվա ընթացքում.

ե. հաշվեքննությունների արդյունքում տեղի ունեցած դրական տեղաշարժերը և/կամ դրամական խնայողությունները.

զ. հաշվեքննությունների որակից հաշվեքննության օբյեկտների բավարարվածության մակարդակը:

35. Անհրաժեշտ է սահմանել առնվազն 3 կատարողականի ցուցիչներ, որոնք պետք է պարբերաբար վերանայվեն: Ցուցիչների թիվը և տեսակը կախված է չափվող արդյունքի բարդությունից, կատարողականի մշտադիտարկման համար առկա ռեսուրսների ծավալից, պահանջվող տեղեկատվության ծավալից:

36. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է ապահովի հաշվետվողականություն շահառուների առջև կատարողականի ցուցիչների կատարման վերաբերյալ, այդ թվում՝ ծրագրային բյուջետավորման ներքո ներկայացվող ոչ ֆինանսական ցուցանիշների կատարողականների և Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումների շրջանակներում:

37. Ծախսային և նպատակային արդյունավետության սկզբունքներին համահունչ գործելու, որպես հանրային հատվածի օրինակելի հաստատություն հանդես գալու և իր համբավի ռիսկը զսպելու նպատակով, Հաշվեքննիչ պալատը պետք է միջազգայնորեն հայտնի մեթոդաբանության հիման վրա պարբերաբար իրականացնի իր կատարողականի ինքնագնահատումները, որոնց ընթացքում պետք է

բացահայտվեն առկա թերությունները, մշակվի թերությունների շտկման միջոցառումների ծրագիր և դրա համաձայն ապահովվի միջոցառումների կատարումը:

7. ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

38. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է ունենա քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք կտրամադրեն ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ այն ունի բավարար անձնակազմ՝ անհրաժեշտ կոմպետենտությամբ, կարողություններով և էթիկայի սկզբունքներին հակվածությամբ, որպեսզի իրականացնի հաշվեքննությունները Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային ստանդարտներին և օրենսդրական պահանջներին համապատասխան՝ կազմելով և հրապարակելով համարժեք ընթացիկ եզրակացություններ:

39. Մարդկային ռեսուրսներին առնչվող քաղաքականությունները և ընթացակարգերը պետք է կարգավորեն՝

- 1) աշխատակիցների աշխատանքի ընդունումը,
- 2) աշխատակիցների որակավորումները,
- 3) կատարողականի գնահատումը,
- 4) մասնագիտական զարգացումը,
- 5) կարողությունները աշխատանքային պարտականությունները պահանջվող որակով իրականացնելու համար,
- 6) կոմպետենտությունները, ներառյալ՝ էթիկայի պահանջների գծով և տեխնիկական կոմպետենտությունը,
- 7) խրախուսումը,
- 8) վարձատրությունը,
- 9) անձնակազմի կարիքների գնահատումը:

40. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է խթանի ողջ անձնակազմի կրթությունը և վերապատրաստումը՝ ապահովելով շարունակական մասնագիտական կարողությունների զարգացումը:

8. ԷԹԻԿԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

41. Հաշվեքննիչ պալատի բոլոր աշխատակիցները պետք է դրսևորեն ՀՀ օրենսդրությամբ և Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատված էթիկայի կանոններին համապատասխան վարքագիծ:

42. Հաշվեքննիչ պալատը պետք է սահմանի քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք կտրամադրեն ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ Հաշվեքննիչ պալատը և նրա աշխատակիցները համապատասխանում են էթիկայի կանոններով սահմանված պահանջներին: